

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

54. ÉVFOLYAM

1988. DECEMBER

6. SZÁM

◆◆◆◆◆ Világunk — igazi karácsonyi világ ◆◆◆◆◆

Karácsony előtt milyen sok embert hallunk így sóhajtani: „Ma már nem olyan, mint régen volt! Mennyi szaladgálás, izgalom, rohanás, csak az üzlet, az üzlet!”

De ki volt az, aki a fülünkbe súgta, hogy a karácsonyt csendben, nyugalomban, lassan, mint a filmek lassított felvételeit kell ünnepelnünk? És ha mégis mozgalmas minden, ha összes problémánkat mégsem tudjuk szentestére megoldani, akkor tönkrement a karácsony? Sok helyen akkor a jó hangulat is egy pillanat alatt elszáll.

Azt még meg tudom érteni, hogy a mindennapi élet dolgainak örvényében és zajában szenvedünk. De azt már nem tudom megérteni, hogy ez a karácsonyi ünneplésünket befolyásolja.

Ez a mi világunk

Milyen volt az a világ, amelybe Jézus 2000 évvel ezelőtt beleszületett? A „csendes éj”-nek nyoma sem volt,

minden utcákon római katonai őrség állt. A vad rohanás fejtelensége jellemezte ezeket a napokat. A római megszálló hatalom népszámlálást ren-

Sokaknak azonban ez az állapot bombaüzletet jelentett. A hotelek zsúfolásig megteltek. A legpiszkosabb szobáért is most háromszoros árat kértek. Mária és József boldog volt, hiszen a vendégfogadó istállója legalább fedelet nyújtott éjszakára, nem kellett a szabad ég alatt nyugovóra térni. A vendégfogadó pultjánál sok férfi állhatott, akik a rómaiak iránti ellenszenvet nagy mennyiségű alkohol fogyasztásával igyekeztek leöblíteni.

Isten az életünkbe akar belépni

De Isten nem azért lett emberré, hogy szentimentális érzéseket ébreszsen és ápoljon! Ő azért jött ide a földre, hogy velünk a keserű, tarthatatlan állapotunkban találkozzon. Isten a nehézségeinkben akar mellénk állni. Jézus azért jött közénk, mert családokat a gyűlölet szakít szét! Ő meghalt a mi bűneinkért. És mi szép, jó, egészséges világot akarunk mutatni, az életünkéből karácsonykor színházat csinálni? Éppen akkor, amikor életünk sebeire gyógyulást akar adni Isten, akkor akarunk úgy tenni, mint ha minden rendben lenne?

Ki kapott hírt legelőször a csodálatos eseményről? Kinek hirdették először az angyalok, hogy megszületett a Megváltó? A Holt-tenger melletti Qumrán kolostora szerzeteseinek, akik a bűnös és elveszett világ zajából kimenekültek? Nem, a hírt először a nehéz testi munkát végző, éjszaka is vigyázó pásztorok hallották.

Mai korunk problémája nem az, hogy napjaink túl viharosak, túl komplikáltak ahhoz, hogy helyesen tudjunk karácsonyt ünnepelni. Csak

delt el, hogy az adókat újra ki lehetesen vetni. Hogy mindenkinek a születési helyén kellett jelentkeznie — értelmetlen zaklatás volt csupán. De ellenvetésnek nem volt helye, Augustusz császár rendelete az egész földre (az akkor ismert világra) kiterjedt.

Harag lobogott a levegőben. Az emberek a zsebükből ökökbe szorították a kezüket. A zsidó terroristák, a zelóta mozgalom tagjai kihasználták a feszült helyzetet és egy pár kollaboránst meggyilkoltak. Az utcák nem voltak biztonságosak, a sötétség beállta után már egyáltalán nem.

**Olvasóinak
áldott, örömteljes
karácsonyi ünnepeket
és boldog új esztendőt
kíván az**

Erős Vár

akkor lesz alapja a karácsonyi ünnepelésünkben, ha Jézus Krisztust beengedjük életünk valóságába, minden napjaiba.

Minél kevesebb bünt, veszekedést és nehézséget próbálunk életünk valóságából letagadni, annál kézzelfoghatóbban fogjuk érezni a bűnbocsánat hatását és valóságát. Hiszen Jézus azért jött hozzánk, hogy kiszabadítson bennünket a gyűlölet és a bosszúállás, a hazugság és a szeretetlenség, a bűn és az elkeseredettség ördögi köréből.

Sok ember sajnálkozva néz világra, amely problémákkal van tele. De nem kell szomorkodnunk, hiszen éppen ez az oka annak, hogy Jézus erre a világra született! Jézus nem egy édeskés, giccsesen romantikus, színházat játszó világot keres közöttünk!

Remélem, sok ember érti meg ebben az évben, hogy Jézus miért is jött ide közénk. És aki megértette, az mondja is tovább — rokonnak, ismerősnek! Akkor lesz majd igazán okunk karácsony ünneplésére.

Ferenczy Zoltán

Jékely Zoltán:

ANGYALFIA

Habár csak egy-egy pillanatra érzem igazán,
valami mégis itt lüktet közöttünk
s fájó örömmel ostromol meg újra:
a Legnagyobb Szív, mely embert
éltetett.

Ez a fény is belőle árad, végső fokon,
s még ha tükrözés is csupán két
gyermekszemen:
engem is átjár és betölt. Maga a
Kegyelem.

Hogy mégsem hallhatom
s érezhetem örökké:
tisztátalan kevélységem a vétkes.
Sárból kunkorodó hüllő fejére
nem győzők elégszer rátaposni.

1969 karácsonyán
(A költő: "Az Idősárkányhoz" című
kötetéből.)

ÉVI 6 DOLLÁR

az Erős Vár előfizetési díja. Kanadában és egyéb külföldön évi 8 USA dollár, vagy 10 kanadai dollár.

Gémes István Amerikában

A Külföldön (Nyugateurópában) Élő Magyar Evangélikus Lelkigondozók Munkaközösségének elnöke, Gémes István, a nyáron mint táborigazgató lelkész szolgált a Magyar Cserkészszövetség Fillmore-i kiképző táborában.

A tábor után megbeszélést folytatott amerikai magyar evangélikus lelkészekkel, melyről így számolt be a Munkaközösség szeptember végén Stuttgartban megtartott intézőbizottsági ülésén:

Clevelandban volt alkalmam találkozni az USA-beli Evang. Konferencia négy lelkészeivel, D. Brachna Gábor főesperessel, Bernhardt Béla, Juhász Imre és Markovits Pál lelkészekkel. Jó volt hallani örömeikről és gondolataikról. Nagyon csodálkoztam azon, a mienkétől teljesen elütő egyházi helyzeten, amelyben ők élnek. Beszámoltak gyülekezeteik életéről, a maguk sorsáról. S bizony elgondolkodtatott, hogy bizonyos értelemben hattyúdálhoz volt sok minden hasonlítható. A Magyar Ev. Konferencia stagnálási, ill. a zsugorodás állapotában van. Kérdések toltak fel bennem; már idő sem volt arra, hogy elmondjam őket. Mégis megkértem, hogy

van 'Erős Vár' c. lapjuk. Hogy a még meglévő gyülekezetek adakoznak közegyházra, erdélyi menekülteknek, soproni templomjavításra és a farsori gimnáziumra. Adjon Isten sok erőt ezeknek a részben elfáradó testvéreknek, hogy el ne lankadjanak!

Brachna Gábor 80 éves

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia elnöke, dr. Brachna Gábor főesperes, Isten kegyelméből október 30-án ünnepelte 80. születésnapját. Kísérje életét továbbra is az Úr gazdag áldása!

„KATASZTRÓFÁLIS A HELYZETÜK”

Durai Miklós a felvidéki magyar evangélikusokról

Testvérlelapunk, az Útitárs munkatársa augusztusban beszélgetett az USA-ban tartózkodó Durai Miklóssal, a csehszlovákiai kisebbségek jogaiért küzdő börtönviselt aktivistával, aki beszámolt a felvidéki magyar egyházak szorongatott helyzetéről. Az interjú egy részét az alábbiakban hozzuk:

A magyar kisebbség egyházi élete eléggé lezüllött. Talán ennek hagyománya is van: kevésbé vallásosak, mint a szlovákok. Más oka: a hatalom jutalmazza a magyarellenességet. Nagyon kevés a magyar r.k. pap. Szlovákiában nincs magyar ref. papképzés, Csehországba kell menniük tanulni. Újabbán 1-2 szemeszterre Magyarországra, 3 szemeszterre az NDK-ba, de nem engedik meg, hogy Magyarországon képezzék ki az ev. és ref. lelkészeket, mint pl. a jugoszláviaiakat Pozsonyban.

A magyar evangélikusoknak a legrosszabb, sőt katasztrófális a helyzetük. A magyar ev. közösség széthullott, nincse-

nek evangélikus magyar lelkészeik, nincs utánpótlás. A szlovák generális püspök, Michalko, kimondottan ellenzi a magyar nyelvű lelkigondozást. Kijelentette: nekünk nem érdekünk, hogy fennmaradjanak a magyar nyelvű ev. gyülekezetek.

Mind az evangélikus, mind a református lelkészcsaládok nagyon rossz anyagi körülmények között élnek. Átszámítva talán havi 30-40 USA dollár (állami) fizetést kapnak.

Nincs sem r.k., sem ev. magyar egyházi lap. A meglévő egyetlen ref. lap nem elégíti ki az igényeket.

A nyugat-németországi ev. egyház gyakorolhatja nyomást a szlovák ev. egyházra. Ott is próbálkozzatok segítségért, hisz a Szepességben még a német evangélikusság maradványai is megvannak. Velük együtt a magyar evangélikusokon is lehetne segíteni.

Megünnepelet és elfelejtett jubileumok

Tíz éve...

A hivatalos egyház 1988 nyarán mind a Deák-téri templomban, mind pedig Ordass Lajosnak a Farkasréti temetőben levő sírjánál megemlékezett a 10 éve elhunyt evangélikus püspök szolgálatáról. Augusztus 14-én, a halál napján a Deák-téri gyülekezet adott hálát volt lelkipásztoráért; ezt az istentiszteletet dr. Harmati Béla, a Déli Evangélikus Egyházkerület püspöke tartotta. A második nyilvános alkalomra a temetés évfordulóján, augusztus 21-én az elhunyt püspök sírjánál került sor. Ezen dr. Nagy Gyula, az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöke végezte az igehirdetői szolgálatot. Igen sokan vettek részt ezeken a hálaadásokon, a temetőben a Lutheránia énekkar is énekelt.

Volt egy harmadik megemlékezés is. Ordass Lajos halálának napján, augusztus 14-én, kimentek az elhunyt püspök családtagjai és barátai a temetőbe. Ekkor dr. Hafenschér Károly Deák-téri lelkész hirdette a család felkérésére az Isten vigasztalását.

Negyven éve...

Az Egyházak Világtanácsa 1988 augusztusában nagy ünnepség keretében emlékezett meg alapításának 40. évfordulójáról. Ezen az ünnepségen a magyar protestantizmus történelmi egyházait Tóth Károly református és Nagy Gyula evangélikus püspök képviselte.

Amikor erről a 40-éves évfordulóról olvasunk, eszünkbe jut, hogy 1948-ban hazánk evangélikus egyháza nem küldhetett el képviselőit ennek a szervezetnek a hollandiai Amszterdamban megtartott alapítógyűlésére, mert a küldöttség vezetője Ordass Lajos lett volna. Így tanulmányait külföldön folytató fiatal magyar lelkészeknek kellett ezek helyére lépni. Azt a igehirdetői szolgálatot, amelyre Ordass püspököt korábban felkérték, Vajta Vilmos, az Evangélikus Világszövetség Teológiai Osztályának későbbi igazgatója végezte.

Ordass Lajos 40 évvel ezelőtt nem csupán nem tudott ezen a gyűlésen résztvenni, hanem éppen annak napjaiban vesztette el személyes szabadságát. Az Egyházak Világtanácsa alakuló gyűlésére sok országból összegyűlt egyházi vezetők Amszterdamban értesültek arról, hogy az akkori magyar kormány közegei kihallgatták, háziőrizetbe vették, majd pár nappal később letartóztatták a magyar püspököt.

Erről bőven olvashatunk Ordass Lajos „*Önéletrajzi írások*” c. könyvében, amely 1985-ben az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem kiadásában jelent meg. Két évi fegyházra való elítélésére 1948. október 1-én került sor. Ezek az események is 40 éve történtek. Vajjon mások is, vagy csak az Ordass családnak a tagjai (és talán néhány barát) emlékeztek meg ezekről az eseményekről az elmúlt hónapok során?

A megfélemlítés kezdete

Persze az, ami a Magyarországi Evangélikus Egyház egyik püspökével 40 évvel ezelőtt megtörténhetett, nem csak azért volt jelentős esemény, mert ezzel megkezdődött más magyarországi egyházi vezetők bebörtönzésének a sorozata, hanem azért is, mert az akkori kormányzat vezetői azt gondolták, hogy a megfélemlítés módszereivel elő lehet segíteni a hit, a vallásos érdeklődés gyors kihalását, amit a múlt században élt ideológusaik megjósoltak. Igaz, ebben az irányban nem Ordass püspök letartóztatása volt az első nagy lépés, amelyet 40 évvel ezelőtt az ország akkori urai végrehajtottak, hanem az *egyházi iskolák államosítása*. Amint tudjuk, Ordass Lajos ezt ellenezte, mert meg volt győződve arról, hogyha a magyar népet megkérdeznék, az ragaszkodott volna az egyházi iskolákhoz. Ezért tagadta meg azt, hogy az egyház nevében, önként felajánlja az iskolákat az államnak, amit a kormány tőle is elvárt volna. De amikor az országgyűlés (amely felől tudjuk, hogy részben választási manipulációk révén jött létre, majd a nagyszámban megválasztott ellenzéki képviselőket egyszerűen kizárta tagjai sorából, ill. megfélemlítések révén lemondásra kényszerített többeket) megszavazta az iskolák nagyrészeinek az államosítását, Ordass Lajos nem lázadozott ez ellen a határozat ellen, mégkevésbé lázított másokat, hanem hajlandó volt ezt az általa igazságtalannak tartott döntést elszenvadni. De még egy ilyen magatartás sem volt elég a magyarországi helyzet akkori urainak. *Ordass meg kellett büntetni!* Ezért nem mehetett Amszterdamba, sőt hamarosan elvesztette személyes szabadságát is, ami azt is jelentette, hogy nem szolgálhatta egyházát sem.

40 éves a hírhedt Egyezmény

Mégegy jubileumról lehetne 1988 végén szólni. 1948 decemberében kötötte meg a vezető püspökétől megfosztott Magyaror-

szági Evangélikus Egyház és a magyar állam az ún. „Egyezményt”-t, amely sokak szívében azt a reményt ébresztette fel, hogy Ordass kiszabadul fogságából és az egyház élete is nyugodtabb mederben folyik majd. Egyik sem következett be. A váci fegyház a bebörtönzött püspök csak kiszabott büntetésének letöltése után, 1952. május 30-án hagyhatta el és, hogy mennyiben folyhatott nyugodt mederben az egyezmény aláírása után a Magyarországi Evangélikus Egyház élete, arról többek között Szépfalusi István bécsi lelkész egy 1955-ben írt és a „*Pórvizsga*” címet viselő kötetben, nyomtatásban megjelent naplója is tudósít. Egyébként, ha az „Egyezmény” szövegét tanulmányozzuk, akkor kitűnik, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház szolgálatát biztosítani hivatott jogoktól (és abban biztosított intézményei nagyrésztől) az egyházat az „Egyezmény” aláírása után lassanként megfosztották.

1956 és 1958

Amint az ismeretes, 1956. október elején Ordass Lajos püspököt mind állami, mind egyházi szempontból teljes mértékben rehabilitálták és hivatalát ugyanezen év reformáció ünnepén újra elfoglalhatta. 1958-ig szolgálhatott. Ekkor — ez év június hónapjában — állami nyomásra az egyház kénytelen volt elfogadni, hogy az 1956 október 30-án lemondását írásban bejelentő Dezséry László a Déli Egyházkerület törvényes püspöke és az egyházkerületi presbitérium felszólította Ordass Lajost, hogy adja át neki a püspöki hivatalát. Mivel ugyanekkor Dezséry László újra lemondott tisztéről, a kerület ideiglenes kormányzását Koren Emil püspök helyettes vette át, majd a püspökválasztás kiírása után ugyanez év novemberében Káldy Zoltán lett a Déli Egyházkerület püspöke.

Mindez 30... 32... 40 éve történt. Magyar evangélikusok világszerte, megemlékezünk-e ezekről az évfordulókról? Vagy csak a kellemes emlékeket felidéző jubileumokat szeretjük megünnepelni? Pedig nem csak az ilyenekre való gondolás szól nyilvánvaló módon az Isten kegyelméről, hanem a sokszor elfelejtett jubileumok is tudnak erről beszélni.

A rosszkedv: a lélek náthája. Ragályos. Forró imádság, buzgó könyörgés az orvossága.

..... Az Egyesült Allamokban és Kanadában élő olvasóink számára a Fasori Gimnáziumra való adakozás legegyszerűbb módja: a csekket *Hungarian Conference — ELCA* névre kiállítva („Fasor” megjelöléssel) küldjük erre a címre:

Hungarian Conference — ELCA
9715 Lake Avenue
Cleveland, Ohio 44102

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

ERŐS VÁR (USPS 178560) is published bi-monthly (February, April, June, August, October, December) for \$6 per year by the Hungarian Conference—Evangelical Lutheran Church in America, 9715 Lake Avenue, Cleveland, OH 44102. Second-class postage paid at Cleveland, OH. POSTMASTER: Send Address changes (Form 3579) to ERŐS VÁR

P.O. Box 02148, Cleveland, OH 44102

No. 6 (254) Vol. 54.
DECEMBER 1988

Az "Evangelical Lutheran Church in America"
Magyar Konferenciájának lapja.

Szerkesztő és kiadó:

Juhász Imre

Munkatársak:

a magyar evangélikus lelkészek.

FONTOS!

Minden szerkesztőségi anyag, kézirat, gyülekezeti hír, úgyszintén a lappal kapcsolatos minden levelezés, előfizetés és adomány erre a címre küldendő:

"ERŐS VÁR"

P.O. BOX 02148

CLEVELAND, OH 44102

Az "ERŐS VÁR" előfizetési díja belsőleg egy évre 6 dollár, Kanadában és egyéb külföldön évi 8 US dollár, vagy 10 kanadai dollár.

Be nem jelentett címváltozás esetén a posta a kézbesíthetetlen újságot megsemmisíti, a kiadóhivatalnak pedig külön portót kell fizetnie. Erre a költségre különösen nemelőfizetők, késedelmező előfizetők, vagy többéves hátralékban lévők esetében nehéz fedezetet találni.

Ezért kérjük olvasóinkat, hogy minden esetben pontosan adják meg címüket a "Zip Code" szám feltüntetésével együtt! Az újságot "zip code" szám nélkül nem kézbesíti a posta. Címkezőlésnél tüntessék fel az utca megjelölését is, pl.: St., Rd., Ave. Ugyanis egyes postai zónákban azonos nevű utcákat csak így lehet megkülönböztetni.

Classic Printing Corporation
9527 Madison Ave., Cleveland, Ohio 44102

H. Németh István:

„Árvákat s özvegyeket, gondjaidba Te vedd!”

Lenn van a fenyőfa a pincében, mindennap látom. Néha még a fejem is elfordítom, hogy ne vegyem észre. Csak lapátolom gyorsan a szentet. De olyan ez a fa, mint a mágnes, odahúzza a tekintetet magára. Minden zöld tűlevele, mint megannyi apró antenna, jelet fognak, jelet adnak, — de hiába, a szeneskannás ember nem akar a leendő karácsonyfával szobállni. Huszonhárom fenyőfa elődje ugyan ezen a helyen csak mosolyt kapott mindennap, boldog karácsonyi előlegeket a szeretet nagy estéjéből. Ez a fa nem kap mosolyt, szinte rá se néznek, és ha mégis, hát akkor abban nyoma sincs a szokásos örömmek.

Mégis szeretem ám ezt a fenyőfát! Tudom, hogy örökzöld tűlevelei alatt ezében is szépséges arcát mutatja a Gyermek és Isten szeretete. Azt is tudom, hogy kétoldaltól szoros karok ölelnek majd át, asszony-lányaim úgy dédelgetnek, mint soha az életben. Ha lehet jó gyermekeket még jobban szeretni, hát akkor ez az óra lesz az, és úgy fogom át őket, mint a legboldogabb édesapa.

Szegény fenyőfa nem tehet róla, hogy naponként úgy megyek el mellette, mint ha nem is lenne. Szemem ködöt kap, torokm összeszorul, gyorsan zörög a szén a kannába, elfutok előle. Ennek a fának a csúcsa könnyfelhőkbe ér, és nem lesz körülötte nevetés, csak néhány halvány tétova mosoly, majd ismét felhőszakadás. Ezt tudom már előre erről a fáról, ezért nem állok vele szóba, mert árva karácsonyunk táuja lesz.

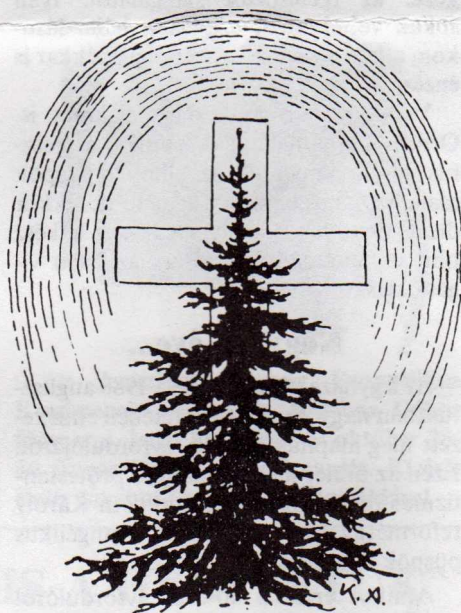
Nem tudja ez a karácsonyfa, hogy csilagszórós, gyertyás díszei helyett, a kis család csak két fenyőlécet lát, amire Anyu neve mellé ezt írták nemrég: Élt 43 évet.

Ezért hát ne haragudjatok Testvérek, hogy most egy gyémánt könnycseppet akasztok minden karácsonyfára, ahol olvassák e sorokat. Először ott láttam a kedves szemem sarkában a búcsú órájában. Ma már ott látom mindenütt, ahol eggyel kevesebben vannak tavaly karácsony óta. Szeretném, ha nem éreznék ezt egy hirtelen megöregedett ember érzékenységének, sem a Nagy Hívő biztonságának.

Ma reggel leültem a karácsonyfa elé, hogy bánattal megnézzem gyászunk személytelen tanúját. Pár percig ültem csak csendben, nem is gondoltam arra, hogy

ezalatt a tűlevél antennák lázas munkába kezdtek. Csoda történt a kedvemért. A csupasz fenyőn kis gyertyák gyúltak, az ágakra angyalhaj kunkorodott, és huszonhárom igazgyöngy könnycsepp szórta ezerfelé a fényt a sötét szenespincében. Aztán megjött a Hang, nem is tudom már, hogy a fülemmel hallottam-e, de igazat mondom, — hallottam.

— Ne sírj! Hiszen tudod Róla, hogy nem akárhova ment, hanem Haza. Te

csak azt látod, hogy a rák, a halál vitte el, galádul elrabolták tőled. Nem igaz. Mert az Úr már ötször meghosszabbította életét, és több mint két évtizedig mindig visszaadta. Emlékszel, amikor ott topogtál a kórházi folyosókon? Húsz éven át ötször kérted: — Uram, csak most még az egyszer....

— Utoljára ő mondta ki a megdöbbentő mondatot: — A Kicsi is sínen van, felvették az egyetemre, meghallgatott az Úr, most már meghalhatok. Két hét múlva ágnak esett, és soha többé fel nem kelt. Te azt kérde, miért nem élhetett még?! Bizony mondom neked, a kegyelmet lásd meg végre abban, hogy hivatását eddig is betölthette.

— Mennyi szeretetet kaptatok tőle, húsz-huszonhárom éven keresztül. Kicsiny volt a gyülekezet, szerény a megélhetés? Zokszó nélkül állásba ment, tizen-négy évig dolgozta az első műszakot.

— Mindig dolgozott. Íróasztalnál,

konyhában, kertben, varrógépnél, számológépnél, vasalónál. Baromfiódnál, bevásárlópult előtt, levelezésben. Szeretettelvégezésben, számadásoknál, vendéglátásban, cipőpucolásnál. Gyermeknevelésben, öreg szülők gondozásában, fiatalokkal való lelki beszélgetésekben. Még a soffőröd is ő volt a kis szolgálati kocsiában.

Mindegyik szolgálat említésénél felragyogott valamelyik igazgyöngycsepp a kis fenyőfán. Olyan fényben voltam, hogy már a szememet is be kellett hunynom.

— Kérlek, — mondta a fenyőfa, — azon az estén ne csak magatokat sirassátok. Őt már nem kell, útban van a Jó Hely felé. Ügye megírta előre a búcsúlevelet: „— Ha elmentem, — Hazamentem. Hála, hála, hála Érté.”

Mire felpillantottam, a kis fenyőfa ismét csak egyszerűen zöld volt, mint az előtt. Eleredtek a könnyeim. Úgy éreztem, a fele sós volt, a fele édes. És mindnek más színe volt.

Azt írja a Jelenések Könyve az örökkévalóság új Jeruzsáleméről. — „... alapköveit drágakövek ékesítik, jáspis, zafir, kalcedon, smaragd, szárdonix, szárdiusz, krizolit, berill, topáz, krisopráz, jácint, ametiszt... Tizenkét kapuja pedig tizenkét gyöngy, minden egyes kapu egy-egy gyöngyből volt...”

Ebből a tizenegyet láttam reggel. Tízet nektek adok, árvák, özvegyek, Testvérek. Jól vigyázzatok rá, az igazgyöngy kapuk a megváltottak hálakönyveiből születtek. (Ev. Naptár)

Meddig mégy el?

„Menjünk el mind Betlehemig” (Luk 2, 15).

A pásztorokkal együtt sokan hajlandók elmenni a keresztyénség útján Betlehemig, azaz a kisdéd Jézushoz, a „Jézuská”-ig, aki szelíden néz bele a világba és két kézzel szórja ajándékait az embereknek. Jeruzsálemben már kevesebben hajlandók követni Őt (Mt 16,21); a Gecsemáné kertjéig még jobban megfogytokzik a kísérők száma, a kereszttalatt pedig már csak páran állnak mellette (Jn 19,25). Meddig vagyunk hajlandók elmenni a keresztyénség útján? Ne felejtjük el, hogy a pásztorok végigmentek egészen addig, ami nekik kijelentett. Elmegyünk-e mi egészen addig, ami nekünk kijelentett? Betlehemnél és a kisdéd Jézusnál nem érdemes megállni. Aki a bölcsőben, a jászolban fekszik, csak akkor ér valamit, ha a kereszten is függ. Nem érdemes csak elkezdni a keresztyéni utat. Csak annak van értelme, ha célegyenest előre igyekszem s véghez, azaz végig viszem az üdvösségemet (Fil 2,12).

Szenteste a Jeffery expresszjáraton

(Az alábbi írás szerzője nem ismeretlen az itteni evangélikusok előtt. Fabiny Tamás, korábban Siófokon segédlelkész, jelenleg a Budapest-kőbányai gyülekezet lelkésze, 1985/86-ban a csikágói ev. teológia ösztöndíjas hallgatója volt. Ittléte idején több gyülekezetünkben tartott istentiszteletet, részt vett az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia közgyűlésén is.)

Egész este Csikágó belvárosában csatangoltam. Az áruházak mozgólépcsői szakadatlanul ottanták a bevásárlókat, akik az utolsó pillanatban akartak gondoskodni valamilyen ajándékról. A karácsonyi dallamokkal hetek óta forgó magnótekercek egyre inkább nyávogtak már a sok használattól. A díszítésként felállított karácsonyfák ágai itt-ott már töredezték, az adventi koszorúk némelyike már leszakadóban. De a fák ágain változatlanul ott csillogott-villogott a millió aprócska égő. A mutatványosok is kitarították az utolsó pillanatot: bűvésztükkjeikkel vagy zenebohó produkciójukkal szórakoztatták — némi díjazás reményében — a kései karácsonyi vásárlókat. Az öreg koldusok nem hagyták még el posztjukat, remélvén, hogy a karácsonyi szeretetből és a vásárlás után megmaradt apróból nekik is jut még egy kevéske. Az üzletek rámenősebb árusai már az utcára is kijöttek, hogy vevőt fogjanak. Ilyenkor, szenteste már sok minden kapható féláron.

Elegem lett a karácsony esti forgatagból, a dollárban mérhető szeretetből, ezért felszálltam a 6-os buszra, a Jeffery expresszre. Ez a belvárosból járt délre, végig a Michigan tó partján, keresztül a legszegényebb néger negyeden. Ez az amerikai harmadik világ. Utas már alig akad a buszon: a módosabbak, akik még ilyenkor is vásárolnak, autóval járnak. Kifizettem az 1 dollár 10 centet a sofőrnek, levertem bakancsomról a havat, majd lezottyan-tam egy ülésre. Az ablak mellett egy színesbőrű öregasszony fogatlan szájával hangtalanul rágta 70 centes hamburgerét, a ketchup lecsurgott ócska télikabátjára. Egy fiatalember fején a walkman hallgatója, sportcipős lábával verte a taktust. A sarokban egy borostás apóka kötött sapkáját mélyen a szemébe húzva aludt, mellette barna papírzacskóban kürrült borosüveg árválkodott. Szakadt, gyűrött újságpapírok hevertek a kocsiban, majd mindegyik ülésen. Egy fiatalnak tűnő, de nehezen meghatározható korú nő furcsa révületben kapaszkodott fogantyújába,

mintha nem létezne számára a külső világ.

Kicsapódott az ajtó — riadt pár szállt fel a buszra; a férfi valóságos toltá magától elcsigázott asszonyát, aki szemmel láthatóan állapotos volt.

— Mikor érünk a kórházhoz? — kérdezte hadarva az új utas —, a menyasszonyomnak már nagyon erősek a görcsei!

A sofőr hanyagul hátranézett, szemrevételezte a néger asszonykát, majd meg-rántotta a vállát:

— Az még vagy tíz megállónyira van innen, az út pedig nagyon sáros. Félórába is beletelhet, amíg odaérünk.

A szikár férfi tehetetlen dühében a levegőbe csapott, majd asszonyát óvatosan letámogatta a velem szemben levő ülésre. Hogy az idő számukra gyorsabban teljék, beszédbe elegyedtem velük. Amikor hal-

lották, hogy külföldi diák vagyok, barátságosabbá váltak.

— Joseph a nevem — mutatkozott be a férfi —, hónapok óta munkanélküli vagyok. Tudja, az ács-szakmában ilyenkor nem nagyon akad munka. Menyasszonyom, Mary intézetben nevelkedett, mert szüleit korán elveszítette. A közeli Garyben élünk, de most hivatalos ügyben fel kellett jönnünk Csikágóba. Tudja, Mary intézeti múltja miatt be kell jelentkeznünk a hatóságoknál. Úgy terveztük, hogy rokonainnál lakunk majd, de azok sorra rántták az ajtót: nem voltak hajlandók állapotos menyasszonyomat befogadni.

— Jaj! —, szisszent fel Mary, két cson-tos kezét hasára téve.

— Ne félj, kicsim, mindjárt a kórházhoz érünk! —, nyugtatta őt a férfi, azzal elfésült egy előrehullott tincset az asszony homlokáról, majd újra felém fordulva így folytatta:

— *Nem volt elég, hogy a rokonaim nem fogadtak be, de szállodai szobát sem találtunk. Ilyenkor mindenféle nagy a nyüzsgés — állítólag a karácsonyi egyházzenei fesztivál miatt érkezett sok szállóvendég a városba. Reggel óta járjuk az utcákat, hogy szállást találjunk. Azt azért nem gondoltam, hogy Maryre ilyen korán rátörnek majd a fájdalmak. Több egyháznál is próbálkoztunk: bebocsátást és meleg levest kérünk, vagy egy csésze teát, ám sehol sem kaptunk. Mindenhol misére, istentiszteletre készültek, nem értek rá velünk, két idegennel foglalkozni. Mondja: tényleg olyan visszataszítóak vagyunk?*

Válasz helyett tetőtől talpig végigmérem újdonsült ismerősömet, Josephet. Bevallom, ha más körülmények között találkoznánk, talán én is elriadok tőle. Mint a legszegényebb feketék általában, kopott farmert viselt, ormótlán bakancsossal, fején pedig színes, feslett kalap virított. Szemlélődéséből az asszonyka újabb sikolya riasztott fel. Ez már nem szisszenés volt, hanem valóságos kiáltás, amelyre a sofőr is rémülten kapta hátra a fejét.

— *De hiszen megindul a szülés! — Joseph ijedt kiáltására az egész busz megélenkült: a fogatlan asszony kiáltozni*

Túrmezei Erzsébet:

Ha kihamvadnak a lángok . . .

Ha kihunynak a karácsonyi fények,
ha kihamvadnak a kis gyertyalángok,
szürke hétköznapokba, Jézusom,
lángolva és lobogva hadd vigyem
csodálatos, örök szeretetteddel
jászladnál új lángra gyújtott szívem!

Hozzánkhajló, örök szereteted
ha új lángra gyújt gyertyaszíveket,
és szeretettedet visszük ragyogva
szolgálatokba és feladatokba,
hadd örüljenek sokan melegének:
nem leszünk fénytelenek és szegények,
ha kihamvadnak a kis gyertyalángok,
ha kihunynak a karácsonyi fények.

Segítsük

az erdélyi menekülteket!

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia készségesen fogad el adományokat az erdélyi menekültek megsegítésére és szívesen továbbítja azokat a magyarországi Evangélikus Egyház menekültszolgálatához. Csekket kérjük HUNGARIAN CONFERENCE — ELCA névre kiállítani, „Erdély” szóval megjelölni, és 9715 Lake Avenue, Cleveland, Ohio 44102 címre elküldeni.

kezdt, a borostás apóka felébredt szunyókálásából, a réveteg fiatal nő tekintetén is váratlanul érdeklődés suhant át. A vezető egy pillanatig mintha habozott volna, hogy gázt adva megpróbálja mégiscsak elérni a kórházat, vagy pedig azonnal megálljon. Az utóbbit választotta: lehúzódott egy néptelen parkolóba, s hátrasietett a vajúdo asszonyhoz. Váratlanul ott termett egy lapos orrú, széles pofacsontú fiatalember is, aki addig újságjába temetkezve egy hátsó ülésen ült.

— *Műtös vagyok, megpróbálok segíteni a szülésben —, szót határozott hangon, azzal máris adta az utasításokat. Nem sokáig vajúdott az asszonyka. Pár perc múlva hangos gyereksírás töltötte be az ócska autóbust. Mary elcsigázottan, de szemmel láthatóan boldogan pihegett. Joseph ragyogó fehér fogsorát kivillantva kiabálta:*

— *Fiú! Fiam született! Istenem, hát megszületett!*

A sofőr visszasietett a pilótaülésre.

— *Fogózkodjanak, indítom a járművet! —, kiáltotta bele a mikrofonba, de hangját túlharsogta a feketék ünneplő zsvivaja: kurjantások, énekfoszlányok és halleluják hangzottak.*

A következő megállóban három csavargó kapaszkodott fel nagy kínosan a kocsira. Még ebből a meglehetősen szakadt alkalmi társaságból is kilógtak külsejükkel. Egyikükön sem volt meleg kabát, csak vastag pulóvereket és zakókat húzkodtak magukra. Csapzott hajukat nem fedte sapka vagy kalap, arcukon a borosta és a szakáll közötti átmeneti jellemű szőrzet éktelenkedett. Mindhármán tágranyílt szemmel bámulták az újszülöttet, akít Mary kétségbeesetten próbált rögtönzött pólyába bugyolálni. A három csavargó közül a legöregebb borizú hangon énekelni kezdett:

— *Csendes éj, szentséges éj...*

Az első strófa végén levetette peccétes zakóját, s betakarta vele a csecsemőt. A második versszak után a legfiatalabb kezdett kotorászni nejlonszatyrában, s végre egy termoszból ingatag mozdulatokkal forró teát öntött az édesanyának. A harmadik hobó erre — a következő strófa alatt — többretegű zsebeiben kezdett el motozni, majd széles mosollyal átnyújtott Josephnak egy majdnem teljesen ép sajtoszendvicset...

Az autóbusz az 55. utcához érkezett, lekászálódott. A megállóból térdig érő hóban állva bámultam a távolodó jármű után, amíg csak a két piros fénypont el nem tűnt a sűrű hófátyol mögött. Elgondolkozva indultam szállásom felé.

(Ev. Naptár)

Karácsonyi történet

Karácsony előtt meglátogattam egy súlyos beteg asszonyt is. Gyermekeink után érdeklődött, s elmondta neki a szomorúságomat. Egyik fiam képességeinél sokkal rosszabb bizonyítványt hozott haza. Bántott a hanyagsága. Azt mondtam neki: „Ezzel a bizonyítvánnyal megfosztottad magad a kerékpártól, amire olyan nagyon vágytál, s amit karácsonyra kívántál. Természetesen nem jutalmazhatom lustaságodat ilyen értékes ajándékkal.”

Amikor ezt elmondtam, a beteg csodálkozva nézett rám, és így szólt: „Hogyan, karácsonyra akarja megbüntetni a fiát? A karácsonyi ünnep nem éppen arról beszél, hogy Isten egészen érdemtelenül ajándékozott meg minket jóságával, s nem ennek a meg nem érdemelt szeretetnek kell-e tükröződnie azokban az ajándékokban, amelyeket gyermekeinknek adunk?”

Eljött a karácsonyeste. Csak a kisebb ajándékokat raktuk ki az asztalra fiunk számára, de tányérja alá egy cédulát helyeztem el, amelyen ez állt: „Egy meg nem érdemelt kerékpár, mert mi sem érdemeltük meg mennyei Atyánk karácsonyi ajándékát.”

Karácsonyfa-gyújtás és családi áhitat után következett az ajándékok megtekintése. A mi Lacink megnézte a kirakott ajándékait, de semmi sem érdekelte különösebben. Látszott rajta, hogy hiányzott a legfőbb ajándék. Megkérdeztem:

„Mindent láttál már?” — „Igen” — válaszolta egykedvűen. — „Talán mégsem. Nézz alaposabban körül az asztalon, emeld fel a tányérodat!”

Megtette és megtalálta a cédulát. Láttam, ahogy olvasás közben mély megindulás vett rajta erőt. Hozzám jött és ragyogó pillantással nézett rám: „Apuka!” Csak ezt az egy szót mondta, de ebben benne volt szívének egész boldogsága. Hő óhaja teljesült. Aztán együtt hoztuk elő az eldugott kerékpárt.

A következő bizonyítványra már nem volt panasz.

HÁROMSZÁZHATVANÖT NAPON

Háromszázhatvanöt napon
kerítés voltál, oltalom
elől és hátul, lenn s felül,
hogy el ne vesszünk, emberül.

Ha ránk vallottak bűneink,
kegyelmet adtál már megint,
s ha tán hűségünk meglazult,
vesszöd, botod lett vigaszunk.

Szilveszter napján újra ép
lelkünk falán a régi kép:
a Golgotán a szent kereszt,
s tekinteted, mely nem ereszt. F. L.

PÁSZTOROK ÚTJA

Elakadt a szavunk, mint amikor
a hegy fagyos lehelete torkunkba csap,
fülünk soha nem hallott hangoktól mámorosan zsongott,
szemünket rémület és boldogság tárta az égre,
s néztünk, ahogyan újszülöttek és haldoklók tudnak csak nézni,
mert itt maga a Békesség ragyogott-zengett,
maga a Halál halt meg,
maga az Élet született.

Hatalmas fények botja terelt,
hallelujázó csengők szava pásztorolt,
lelkünket az öröm minden lépésnél a csillagokig dobta,
szívünk ugrált, mint tavasz tűzétől ittasult gidák,
álmunkban sem volt még ilyen könnyű a lábunk,
s úgy mentünk, mint aki életében először megy haza.

Ahogy az ajtó kitarult,
a mécses fénye napnyi ragyogással lobbant arcunkon mosollyá,
a jászol fája Dávid trónjává ácsolódott
s a királyiszék előtt szíveink sorakoztak,
mint bárányok az itatónál.
A Gyermeke keze tükörré simította ránk homlokunkat
s az ő képe villózik rajta most is,
mert juhain vagyunk, pásztoroltjai, s egyszersmind számadói:
ettől a pillanattól fogva lettünk csak pásztorok valóban.

Bodrog Miklós

ORDASS LAJOS:

A Szabadító méltó fogadása

Ha nem jöttem volna és nem beszéltem volna nekik, nem volna bűnük. De most nincs mivel menteniük bűnüket.

(János 15:22)

Uram!

Szeretném, ha segítenél megfelelő módon előkészülnöm születésed ünnepe. Mert azon az ünneplésen, amely

köztünk általában szokás, bizony igen szegényes keresztyén máz van csupán. Mindjobban ráillik egész korunkra az ádvent nagy alakjának, Keresztelő

Jánosnak a szava: "Közöttetek van, akit nem ismertek" (János 1:26).

És ez olyan természetellenes. Mert, ha valaki, aki tanításodat nem ismeri, csupán hallott felőled valamit, azt mondja rólad: nagy ember lehettél valamikor a magad idejében, de a fejed köré a dicsfényt későbbi idők fonták — akkor az nem tehet róla, mert nem tudja jobban. Nem bűne a tudatlansága. De, ha mi, akik gyermekünk óta tanításodból ismerjük akaratodat, tetteid gyümölcseiből pedig élünk és mégis közömbösek vagyunk irányodban, vagy szembeállunk veled, azt semmivel sem menthetjük.

Uram!

Igazad van: a bűnöm azért nagy és mély, mert ismerem akaratodat, de nem cselekszem. Szívem vágya hozzád simul, de a le nem gyűrt ó-emberem ellened lázadozik. Születésed ünnepepre készülve adj belém elégséges bűnbánatot, mellyel téged — Szabadítóm — méltóképpen fogadhassalak.

(Az Útravaló c. kötetből.)

Műkarácsony - műöröm

Karácsonyhoz közeledünk megint. Karácsonyhoz, melytől örömet, békét, nyugalmat várunk, s amikor szeretnénk mi is örömet szerezni másoknak. Készül rá a család: ajándékozási tervekkel. Készül rá a kereskedelem: hetekkel karácsony előtt kirakják a boltokban a műkarácsonyfákat. Készül rá a város, hogy színes égőkkel, pompás reklámokkal ékesítse magát az ünnepekre, és készül az egész világ — ki-ki a maga módján. Mindez kedves, szép és jó szándékú — csak mintha valami hiányozna belőle. Mű a karácsonyfa, nem igazi, és mű a fény a karácsonyfán. Egy kicsit úgy érezzük, hogy mű a karácsonyi öröm: ajándékoktól, díszdobozoktól, reklámoktól mesterségesen szított; s amikor túlérünk rajta, szürke üresség marad utána.

Az Ige nem beszél műörömök kreálásáról. Ott az igaz Isten igaz ígéretének beteljesedéséről van szó, s ebből fakadhat igazi világosság, igazi öröm.

Majd másfél évezreddel Jézus születése előtt egy pogány hatalom fordult Isten népe ellen. Eltípró szándékában még spirituális erőket is kényszeríteni akart terve végrehajtására. Az átokmondásra felszólított Bálám azonban Isten Lelkétől ihletett vízióban próféciait mond: „Látom Őt, de nem most, nézem Őt, de nem közel, csillag származik Jákóbból és királyi párca Izraelből.” Idők teljességébe

SECOND CLASS PUBLICATION.
POSTMASTER: DO NOT FORWARD
SEND FORM 3579 TO
ERŐS VÁR (USPS 178560)
BOX 02148, CLEVELAND, OH 44102

lát be, a jövőbe, amely számunkra múlt. Múlt, de csak kezdetében, mint beteljesedett esemény. Múlt, mint a megváltás elvégzett volta, de jelene van, mert Jézus él, s jövője van, örök jövője, mert az övéit örök életre tartja meg. De jó volt a szorongatásban rátekinteni a próféciára! S de jó ma visszatekinteni, hogy az a Csillag, melyről Bálám próféta beszélt, eljött. János evangélista már így szól róla: „Az igaz világosság már eljött, amely megvilágosít minden embert!” Megdöbbenően beszél arról az evangélista, aki életközélemből látta mindent, hogy a sötétség nem fogadta be a világosságot: az övéi közé jött, és az övéi nem fogadták be Őt. De akik befogadták, Ő hatalmat adott azoknak, hogy Isten fiaivá legyenek.

Műörmeink mögött valahol árnyékok, sötétségek húzódnak, telve rejténivalóval, melyek vádlóan nyüzsögnek emlékeinkben, múltunkban, jelenünkben s félelmetessé teszik a jövőt.

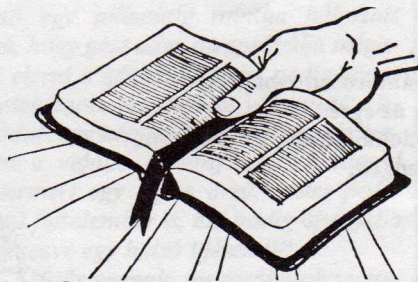
Műörmeink műfényében sajnos a sötétség túlságosan is valóságos. Annyira megszokott, hogy az emberek jobban is szeretik, mint a világosságot, mert a világosságban cselekedeteik is világosságra jönnek. Pedig a karácsonynak úgy van értelme, sőt csak úgy van értelme, ha az igaz világosságot, a világ Világosságát befogadjuk, befogadod. Igaz, sok mindenre ráhull a fénye, de a sötétség hatalma megszűnik a jelenlétében. Igaz, életed lelki nagytakarítása elkerülhetetlen, de utána minden tiszta lesz és igaz. S önigazságod balsejtelmes rezdülései helyett igazi békesség áradhat el szívedben, mert Ő a Békeség Fejedelme. Mesterségesen szított hangulatok helyett igazi öröm, Isten gyermekeinek békés, zajtalan, mégistúl-áradó öröme.

Hány műkarácsony ment el már felelted? Hány alkalommal volt műörömöd? Vajon nem vágyik-e szíved igaz békére és az Isten fiainak örvendezésére? Hadd irányítsa hát az Ige ide a figyelmed, hadd hívjunk szeretettel a Jézus Kristussal való találkozásra, a vele való boldog közösségre.

Szabó Péter

Mindennapi kenyér

— Útmutató a Biblia olvasásához —

1989. JANUÁR HÓ

ÚJÉV — JAN. 1.

Heti ige: Kol 3:17

1. Rm 1:1-7 — Lk 2:21
2. Mt 2: 13-23 — Lk 3:1-6
3. Ézs 43:16-19 — Lk 3:7-9
4. 2Kor 6:14-16 — Lk 3: 10-14
5. Fil 4:10-20 — Lk 3:15-38
6. **Vízkereszt.** Ef. 3:2-6 — Mt 2:1-12
7. Jel 21:9-12, 21-23 — Lk 4:1-13

VÍZK. U. 1. VAS. — JAN. 8.

Heti ige: Rm 8:14

8. Csel 10:34-38 — Mt 3:13-17
9. Józs 3:5-11 — Lk 4:14-21
10. Mk 1:1-8 — Lk 4:22-30
11. Jn 3:22-30 — Lk 4:31-37
12. Mt 4:12-17 — Lk 4:38-44
13. 1Kor 1:26-31 — Lk 5:1-11
14. Jn 5:19-24 — Lk 5:12-16

Az elvesztett mérték

Amire szükségünk van:

az csak egy falat kenyér,
pohár víz az asztalon,
hajlék a fejünk fölött,
és minden nap oltalom...

S amink ezen felül van:

a lazac meg a pezsgő,
és bőségben a kenyér,
meg sok ezer holmi még,
mit eldobunk, mit sem ér...

És amit akarunk még:

egészségünk árán is
minden nap többet, többet...
és a napi stressz közepette
elfeledjük az éhezöket...

Szerdahelyi Pál

Az IMÁDSÁG szívednek: pajzs,
Istennek: áldozat,
Sátánnak: korbács.

+ + +

Bűn és imádság halálos ellenségek.
Egyik feltétlen megöli a másikat.

VÍZK. U. 2. VAS. — JAN. 15.

Heti ige: Ézs 60:2

15. 1Kor 12:1-11 — Jn 2:1-11
16. 2Móz 34:29-35 — Lk 5:17-26
17. Jn 12:34-41 — Lk 5:27-32
18. Jn 1:43-51 — Lk 5:33-39
19. 2Móz 24:1-2, 9-11, 15-18 — Lk 6:1-11
20. Mt 16:24-28 — Lk 6:12-19
21. Fil 3:20-4:1 — Lk 6:20-26

VÍZK. U. 3. VAS. — JAN. 22.

Heti ige: Dán 9:18

22. 1Kor 12:12-21, 26-27 — Lk 4:14-21
23. 1Sám 15:35b-16:13 — Lk 6:27-36
24. Fil 1:27-30 — Lk 6:37-42
25. 1Móz 6:9-22 — Lk 6:43-49
26. 1Kor 3:5-10 — Lk 7:1-10
27. Mt 10:40-42 — Lk 7:11-17
28. 1Móz 7:17-24 — Lk 7:18-23

VÍZK. U. 4. VAS. — JAN. 29.

Heti ige: Zsid 3:15

29. 1Kor 12:27-13:13 — Lk 4:21-32
30. Mt 13:10-17 — Lk 7:24-35
31. Mk 11:15-19 — Lk 7:36-50

1989. FEBRUÁR HÓ

1. Mk 6:1-10 — Lk 8:1-3
2. Mk 4:26-29 — Lk 8:4-15
3. 2Kor 12:1-10 — Lk 8:16-21
4. Ézs 28:23-29 — Lk 8:22-25

VÍZK. U. UT. VAS. — FEB. 5.

Heti ige: Lk 18:31

5. 2Kor 4:3-6 — Lk 9:28-36
6. Ám 5:21-24 — Lk 8:26-39
7. Ézs 58:1-9a — Lk 8:40-56
8. **Bőjtkezdet.** 2Kor 5:20:6:2 — Mt 6:1-21
9. 2Móz 32:1-6, 15-20 — Lk 9:10-17
10. 2Kor 7:8-13a — Lk 9:18-27
11. Mt 7:21-23 — Lk 9:28-36

BŐJT 1. VAS. — FEB. 12.

Heti ige: 1Jn 3:8

12. Rm 10:8b-13 — Lk 4:1-13
13. Jk 4:1-10 — Lk 9:37-45
14. Jk 1:12-18 — Lk 9:46-50
15. Mk 14:17-31 — Lk 9:51-56
16. 2Kor 6:1-10 — Lk 9:57-62
17. Mt 16:21-27 — Lk 10:1-16
18. Jel 20:1-6 — Lk 10:17-20

BŐJT 2. VAS. — FEB. 19.

Heti ige: Rm 5:8

19. Fil 3:17:4:1 — Lk 13:31-35
20. Rm 5:1-11 — Lk 10:21-24
21. Jn 8:21-30 — Lk 10:25-37
22. Mk 14:32-42 — Lk 10:38-42
23. 2Kor 13:3-6 — Lk 18:31-43
24. Gal 4:12-20 — Lk 19:1-10
25. Mt 12:38-42 — Lk 19:11-27

BŐJT 3. VAS. — FEB. 26.

Heti ige: Lk 9:62

26. 1Kor 10:1-13 — Lk 13:1-9
27. 1Pt 1:13-21 — Lk 19:28-40
28. Mk 9:38-41 — Lk 19:41-48